

Шановна пані Генеральний секретар!

Цим листом засвідчую свою високу повагу Вам особисто і всій Раді Європи та висловлюю щирю вдячність за підтримку, яка протягом багатьох років надається Україні у питаннях здійснення реформ у сфері державного урядування, реалізації принципу верховенства права у законотворчій і правозастосовній практиці.

Наразі, спираючись на Статут і Регламент Європейської комісії за демократію через право (далі – Венеційська комісія), прошу Вас невідкладно звернутися до Венеційської комісії щодо надання висновку з такого питання.

02 червня 2016 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» № 1401-VIII.

Зазначеними змінами до Основного Закону України статтю 148 Конституції України було викладено у новій редакції та встановлено, що відбір кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України здійснюється на конкурсних засадах у визначеному законом порядку.

13 липня 2017 року Верховною Радою України прийнято Закон України «Про Конституційний Суд України» № 2136-VIII, яким запроваджено принципово нові засади роботи Конституційного Суду України та новий порядок відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду суб'єктами призначення.

Натомість тривала практика застосування положень Закону № 2136-VIII виявила ряд положень які потребують суттєвого вдосконалення, у тому числі питання прозорого та відкритого порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України суб'єктами призначення.

Європейська комісія «За демократію через право» (далі – Венеційська комісія) у своєму консультативному висновку до проекту Закону України «Про Конституційний Суд України» зазначила певні застереження щодо пропонованого порядку конкурсного відбору.

У терміновому висновку щодо реформи Конституційного Суду від 11 грудня 2020 року та консультативному висновку до проекту Закону України про конституційну процедуру (реєстр. № 4533 від 21.12.2020 року) Венеційська комісія вкотре звернула увагу на потребу удосконалення діючої системи конкурсного відбору суддів. На думку Венеційської комісії, зміна процедури призначення суддів є важливою для реформування Конституційного Суду України.

Пані Марії ПЕЙЧИНОВИЧ-БУРИЧ
Генеральному секретарю
Ради Європи

23 вересня 2021 року послы країн G-7 у своїй спільній публічній заяві зазначили, що реформа Конституційного Суду повинна забезпечити прозорий, конкурентний відбір нових суддів.

У висновку Європейської Комісії щодо заявки України на членство в Європейському Союзі, прийнятого в Брюсселі 17 червня 2022 року, зазначено, що прийняття Україною законодавства про порядок добору суддів Конституційного Суду України (включаючи процес попереднього відбору на основі оцінки чесності та професійних навичок відповідно до рекомендацій Венеціанської комісії) є одним із показників, виконання якого буде оцінюватися та враховуватися Комісією до кінця 2022 року.

З огляду на зазначене, удосконалення конкурсного відбору кандидатур на посаду суддів Конституційного Суду України є актуальним та важливим питанням, яке потрібно належним чином врегулювати. Причини, які спонукають до цього, є об'єктивними. Якісні зміни, які були прийняті Верховною Радою України у 2016-2017 роках, потребують продовження та подальшого розвитку, на що звертає увагу як українське суспільство, так і міжнародні партнери України із якими наша країна співпрацює у сфері верховенства права і правосуддя.

6 вересня 2022 року Верховна Рада України прийняла за основу проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах (реєстр. № 7662).

Законопроектом пропонується шляхом внесення змін до Закону України «Про Конституційний Суд України», Регламенту Верховної Ради України та інших законів залучити до проведення конкурсного відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України новий спеціальний орган – Дорадчу групу експертів, яка буде сприяти суб'єктам, які призначають суддів Конституційного Суду, у оцінці моральних якостей і рівня компетентності в сфері права кандидатів на посаду судді Конституційного Суду.

Дорадчу групу пропонується утворити у складі шести осіб, за пропозиціями Президента України, Верховної Ради України, з'їзду суддів України, Європейської комісії «За демократію через право», а також міжнародних та іноземних організацій, які відповідно до міжнародних або міждержавних угод протягом останніх п'яти років надають Україні міжнародну технічну допомогу у сфері конституційної реформи та/або верховенства права, та/або захисту прав людини, та/або запобігання і протидії корупції. Встановлюються правила та процедури визначення осіб до складу Дорадчої групи кожним суб'єктом її формування, загальні положення про статус та діяльність Дорадчої групи.

Україна дотримується курсу на європейську інтеграцію, як член Ради Європи наша держава взяла на себе зобов'язання приведення системи національного законодавства у відповідність до європейських стандартів.

Зважаючи на викладене, прошу Вас, пані Генеральний секретар, невідкладно звернутися до Венеційської комісії з проханням надати

консультативний висновок щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах (реєстр. № 7662), на предмет його відповідності демократичним стандартам, які мають загальноєвропейський характер у Європі.

Прийміть задоволення у моїй високій до Вас повазі.

З повагою,

Голова Верховної Ради України

РУСЛАН СТЕФАНЧУК

